

Утвърдил: .....

Декан

Дата .....

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Геолого-географски

Специалност: (код и наименование)

Г	Г	А	0	1	0	2	1	7
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Магистърска програма: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

Г	2	2	7
---	---	---	---

(код и наименование)

Средиземноморско културно-цивилизационно пространство

Преподаватели: доц. д-р Николай Попов

Асистент: гл. ас. д-р Ивайло Стаменков

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	15
	Семинарни упражнения	15
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		30
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	60
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	60
Обща извънаудиторна заетост		120
ОБЩА ЗАЕТОСТ		150
Кредити аудиторна заетост		1
Кредити извънаудиторна заетост		4
ОБЩО ЕКСТ		5

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Workshops (информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	
3.	Демонстрационни занятия	
4.	Посещения на обекти	
5.	Портфолио	
6.	Тестова проверка	
7.	Решаване на казуси	
8.	Текуща самостоятелна работа /контролно	
9.	Практически изпит	
10.		
11.		
12.	Изпит (защита на курсов проект)	100

Анотация на учебната дисциплина:

Главната цел на курса е насочена към овладяването на задълбочени познания за географската организация на Средиземноморския регион. Неговата актуалност се определя от културно-историческата значимост на Средиземноморието и интегриращата му роля за развитието на съвременния свят, огромния му природоресурсен и икономически потенциал, интензитета на геополитически проблеми, както и от непосредствената близост на България до него.

- Курсът е съставен от три част – теоретична, обща и регионална. В теоретичната част се обръща внимание на единния характер на географската наука и необходимостта от междудисциплинарен синтез на географията с историята, философията и културологията, като се подчертава значението на културно-цивилизационния подход в географските изследвания. Общата част изследва културно-цивилизационното пространство на Средиземноморието – географска структура на Средиземно море, средиземноморската урбанизация, архитектура, климат, ландшафти, земеделие, кулинарни традиции, етноси, езици, религии. Акцентира се върху историческото развитие на средиземноморските цивилизации и култури, формирането на съвременната политическа карта на региона, интеграционните процеси и съвременните проблеми. В регионалната част се анализират средиземноморските страни – 21 държави от Европа, Африка и Азия с излаз на Средиземно море. На базата на системния и комплексния подход се прилага универсален алгоритъм, който включва следните елементи: географско положение и граници, природни условия и ресурси, историческо развитие и политическо управление, общество и урбанизация, секторна и териториална структура на стопанството. Специално внимание се отделя на значението на всяка страна като туристическа дестинация.

Предварителни изисквания:

Студентите трябва:

- да са издържали успешно курсовете по Природна география на

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

континентите, Геодемография и миграционни процеси, Политическа география, География на световната икономика;

- да изработват и интерпретират карти с различно тематично съдържание;
- да анализират различни литературни и статистически материали;
- да работят с интернет

Очаквани резултати:

Успешно завършилите обучението по тази дисциплина:

Ще знаят:

- Пространственият обхват и границите на средиземноморските страни
- Основните етапи в културно-историческото развитие на средиземноморските страни
- Особенности на природно-ресурсния потенциал и екологичните проблеми в средиземноморските страни
- Социално-демографските и етно-религиозните особености и проблеми на населението на средиземноморските страни
- Особенности на социално-икономическото пространство и регионалните различия на средиземноморските страни
- Характерните особености и специфичните черти на средиземноморските страни

Ще могат да:

- Да извършват сравнителна географска характеристика на средиземноморските страни
- Да открият ролята и значението на географския фактор в икономическото, политическото и културното развитие на средиземноморските страни
- Да формулират изводи за съвременните екологични, социално-икономически и геополитически проблеми в развитието на средиземноморските страни
- Да оценяват практико-приложното значение на различните проекти в рамките на интеграционните обединения в рамките на средиземноморските страни и тяхната роля за повишаване на жизнения стандарт на населението и военно-политическата стабилност в региона
- Да съставят карти, картосхеми и картодиаграми с различно тематично съдържание
- Да усъвършенстват уменията си за разработване на курсови работи

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1.	Културно-цивилизационният подход в географията	2
2.	Географска структура на Средиземно море	1
3.	Урбанизация и архитектура на средиземноморския бряг	1
4.	Средиземноморски климат, ландшафти и земеделие	1
5.	Кулинарни традиции в средиземноморската кухня	1
6.	История на средиземноморските цивилизации и култури	2
7.	Общества и религии в Средиземноморието	2

8.	Политическа карта на Средиземноморския регион	2
9.	Цивилизационно-географски подрегиони на Средиземноморския регион	3
Теми – Упражнения		
1.	Турция	1
2.	Гърция и Кипър	1
3.	Албания	1
4.	Черна гори и Босна и Херцеговина	1
5.	Хърватия и Словения	1
6.	Италия и Малта	1
7.	Франция и Монако	1
8.	Испания	1
9.	Мароко	1
10.	Алжир	1
11.	Тунис и Либия	1
12.	Египет	1
13.	Израел	1
14.	Ливан	1
15.	Сирия	1

Библиография

- Ангелов, Ч., Миниатюрни държави. Кратък географски справочник. София, 1994.
- Баро, Ж., Г. Биго, География на света. София, 2008.
- Бейли, Р., Франция – пътеводител на National geographic. София, 2014.
- Божинов и др. Страните в света, 2010. София, 2010.
- Божинов, Н. и др., Светът – карти, имена, числа. Справочник по страни. София, 2007.
- Бродел, Ф., Средиземно море и средиземноморският свят по времето на Филип II, т. 1, 2. София, 1998.
- Бъчваров, М., География на културата или културна интерпретация на географията. – В: Социална и културна география. София и В. Търново, 2004.
- Генов, Н., Египет. София, 2003.
- Голяма енциклопедия на страните. Том 1 – Южна Европа. София, 2006.
- Голяма енциклопедия на страните. Том 2 – Западна Европа. София, 2007.
- Голяма енциклопедия на страните. Том 4 – Централна Европа и Балканите. София, 2007.
- Голяма енциклопедия на страните. Том 11 – Мала Азия и Централна Азия. София, 2007.
- Голяма енциклопедия на страните. Том 12 – Австралия и Близък Изток. София, 2007.
- Голяма енциклопедия на страните. Том 13 – Северна Африка. София, 2007.
- Джепсън, Т., Италия – пътеводител на National geographic. София, 2014.
- Джерард, М., Гърция – пътеводител на National geographic. София, 2010.
- Димитров, Е. и др. География на балканските страни. Шумен, 2006.
- Дойков, В., Турция. Русе, 2003.
- Дойков, В., Хърватия. София, 2006.
- Дойков, В., Черна гора. София, 2007.
- Дойков, В., Гърция. София, 2007.
- Дойков, В., М. Дойков, Италия. Географска библиотека. Русе, 2013.
- Дънлоп, Ф., Испания – пътеводител на National geographic. София, 2011.

- Карастоянов, Ст. и др., Политическа и регионална география на балканските страни, т. 1. София, 2011.
- Карахасан-Чънар, И., Турция. София, 2000.
- Карпангие Ж., Льобрен, Фр. (съставители), История на Средиземноморието. София, 2001.
- Килонен, К., Енциклопедия Страните в света и техните знамена. София, 2007.
- Лакост, Ив (съст.), Геополитически речник на света. София, 2005.
- Матвеевич, П., Средиземноморски молитвеник. София, 2009.
- Николов, Б., Средиземно море – неговите врати и „ключове”. София, 1974.
- Попов, Н., География на Средиземноморието. Културно-цивилизационно пространство. Средиземноморски страни. София, 2015.
- Русев, М., Суецкият канал. – География, 1, 1988.
- Русев, М., Геополитическо положение на Турция. – Проблеми на географията, 1, 1996.
- Русев, М., Комплексна географска характеристика на Египет. – Обучението по география, 1, 2002.
- Русев, М., Европейската интеграция на Турция – геополитическа амбиция, необходимост или реалност. – Геополитика, 4, 2006.
- Русев, М., Обществена география. София, 2008.
- Ръдърфорд, Тр., К. Томасети., Истанбул и Западна Турция – пътеводител National geographic. София, 2011.
- Симеонова, Л., Пътуване към Константинопол. Търговия и комуникации в Средиземноморския свят (края на IX – 70-те години на XI в.). София, 2006.
- Стоянов, П., Центризмът в Гърция. – География, 4, 1991.
- Тарле, Е., Експедицията на адмирал Сенявин в Средиземно море. Варна, 1972.
- Трайков, Т., Дубровник – минало и настояще. – География`21, 6, 2006.
- Урс – Миедан, М., Картаген. София, 2000.
- Христов, Л., Ориентири на културата в Европа. София, 2003.
- Христов, Л., Пътят на културата. Зад посланията на източноазиатските и европейските духовни традиции. – В: Социална и културна география. София и В. Търново, 2004.
- Хъмфрис, А., Египет – пътеводител на National geographic. София, 2008.
- Цонева, М., Европа и Средиземноморието. Благоевград, 2011.
- Чуков, Вл., Арабският Близък Изток и Централна Азия. София, 2006.
- Яранов, Д., Остров Самотраки. Географска скица. – Изв. на БГД, VI, 1939.
- Яранов, Д., Средиземноморските земи: Географски очерк. Ч. I, II, III. – Год. на СУ „Св. Кл. Охридски”, ИФФ, т. 35, 36, 37, 1939, 1940, 1941.
- Яранов, Д., Средиземноморските земи и тяхната роля в историята. – Просвета, 2, 1940.
- Яранов, Д., Беломорска Тракия и Приморска Македония. – Военен журнал, 2, 2000.
- Яранов, Д., Средиземноморските земи и тяхната роля в историята. – Просвета, 2, 1940.

Дата: 1.02.2018 г.

**Съставили: доц. д-р Николай Попов
гл. ас. д-р Ивайло Стаменков**